

A TENGERPART

NAPILAP

VI. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1909. május 23.

114. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo del' Ospedale, Wurzer ház 1. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. | Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

„Marine Insurance Act.”

Jegyzetek az új angol tengerészeti biztosítási törvényhez.

Anglia a konzervatívizmusnak őshazája. A konzervatívizmus — a szó legnemesebb értelmében.

Megszoktuk már, hogy odaát a Csatornán túl minden dolognak szilárd, szinte megingathatatlan a fundamentuma. Ha valami újat létesít John Bull, azt oly alaposan csinálja meg, hogy az sikeresen ellentáll az idő vasfogának.

Nem is szeretnek a büszke britek azon, amit egyszer jól megcsináltak, csakhamar változtatni. Ők — igen helyesen — nem azért ragaszkodnak valamihez mert régi, hanem azért, mert — jó! És itt találhatjuk meg a különbséget a szigetország és a kontinens konzervatívizmusa között.

Annál is inkább kell azután csodálkoznunk, ha épen legfeudálisabb mágnásaink egy a politikában, mint a közgazdaságban, de még a jog terén is, örökösön angol példákra hivatkoznak, mely utóbbiak kristálytisza liberalizmusa merő ellentéte az általuk képviselt, ultramontán elvektől szaturált oktan konzervatívizmusnak.

Nagyon természetes, hogy Anglia minden konzervatívizmusa mellett is, halad a korral. De mennyire! Ma a nagy brit világbirodalom diktál mind az öt világrészben. Keleten, nyugaton, délen, északon ő az ura minden hadászati, stratégiai fontos pontnak. Az Indiák neki termik minden gyapotjukat, Azsia szigetei minden fűszereiket, Afrika bányái pedig legragyogóbb gyémántjaikat.

Anglia mai példátlanul fényes világhatalmi helyzete legkésebb bizonyítéka az általa képviselt konzervatívizmus helyességének.

Éppen azért bátran, meggyőződéssel mondok: ha valamely nemzet már konzervatív elveiben — ám legyen! De legyen is oly konzervatív, mint — Anglia!

Szükségesnek tartottam Anglia konzervatívizmusáról röviden szólni, mivel ez egyrészt felment attól, hogy az új angol tengerészeti biztosítási törvényhez fűzött megjegyzéseimet, épen a konzervatívizmussal szoros kapcsolatban külön magyarázattal megszakítsam, másrészt azonban e tárggyal összefüggő sajátos körülményeket könnyen érthetővé teszi.

Az első angol, rendszeres tengerészeti biztosítási kötvény, melyet a nemrégiben életbe léptetett új törvény fosztott meg létjogától, ugyancsak ősrégi egy dokumentum volt. Formáját és szövegét 1779. január hó 12-én állapították meg a Lloyd's akkori korifeusai. Ezen a formán és szövegen közel másfél évszázad alatt, sem változtatott a világ legelső tengerjáró nemzete. Ha csak azt nem nevezzük változtatásnak, hogy 1850-ben a kötvény fején diszlió

ezen szavakat: „In*) the name of God, Amen.” eltávolították.

Milyen körülmektől, minden körülményt mérlegelő, minden eshetőséget számbavevő alapos munka lehetett azaz 1779-iki kötvény szövegezés, ha ilyen hosszú ideig meg tudott felelni a kívánalmaknak. Magától értetődő dolog, hogy amidőn belátták szükségét annak, hogy a kötvényen változtatni kell, ehhez nem kevesebb óvatossággal fogtak, mint aminő a dicső ősoket annyira jellemzi.

A hajózásban, történt, a XVIII. század kezdetleges viszonyaihoz képest szinte hihetetlen arányú, gigászi haladás, a régi angol tengerészeti biztosítási törvényt s vele együtt a tengerészeti biztosítási kötvényt mindinkább anachronikusabbá tette.

A sok vihart látott mű kezdett kirini a modern környezetből.

A vitorlás schoonerek es briggekre szabott fizetes, nehézkes paragrafusokat utóbb már sehogy sem lehetett jól alkalmazni a syrensipos 66 ezer lóerejű, nyolckéményes, szénbányákatfaló, iromba acélszárnyategekre.

Az egyenességükről s a gorombasággal határos őszinteségükről híres angol bíróságok nem is csináltak titkot belőle, hogy az 1779-iki kötvény a mi napjainkban, mint törvényszerű okmány, bizony: — „abszurdum”!

Ahányszor csak alkalom nyílt reá, a bíróságok mindenkor bátran kimondták, hogy a kötvény idejét multa, minél fogva a változott viszonyok folytán, tengerészeti biztosítási szerződéseknek nem igen képezheti alapját.

Mivel pedig törvényeket, pláne olyanokat, mint amilyen egy tengerészeti biztosítási törvény, máról-holnapra nem igen lehet sem megváltoztatni sem pedig újra alkotni, az elavult törvény alapján álló régi tengerészeti biztosítási kötvényt sem lehetett csak úgy nolens-volens sutba dobni, hanem a gyakorlati értékű angolok az ősi okmányformát hozzá idomították a modern kor kívánalmaihoz. Tették pedig ezt megfelelő klauzuláknak a kötvényre ragasztása segítségével. Ott, ahol ugyanis a régi szöveg hiányos volt, avagy sehogy sem illett a változott viszonyokhoz, pótlásul klauzulák kerültek. A régi szöveg utóbb azután kezdett annyira hiányossá lenni, hogy a sok kiegészítő klauzulának csak úgy lehetett helyet szorítani a kötvényen, hogy a szöveget egész apró betűkkel nyomták. A klauzuláknak idővel nem volt se szeri se száma. Azonképen természetesen az angol tengerészeti bíróságok, tribunálok „elvi jelentőségű döntéseinek” sem.

Végre a múlt század hetvenes éveinek elején Viktória királynő bizottságot küldött ki az angol tengerészeti jog hiányosságainak megállapítására.

A bizottság 2 évi beható munka után alapos revízióját ajánlotta a törvénynek. Hogy

*) „Isten nevében”, címen.

mily óriási munkának tekintette a királynő által kiküldött bizottság a tengerészeti törvény eme alapos revízióját, kitűnik abból, hogy magát erre elegendő erősnek nem érezvén, a munkálatok keresztülvitelét egy külön erre a célra alakítandó újabb bizottságra ruházni ajánlotta.

Ez az 1873-ban együtt volt bizottság ugyanakkor ama véleményének is adta kifejezését, hogy a bizottság ne tévessze szem elől annak hovatovább előálló szükségességét, hogy a tekintetbe kerülő tengerjáró nemzetek összefogjanak, egy egységes nemzetközi törvényt alkotandó.

Tudjuk mindnyájan, mennyire vagyunk ezzel a nemzetközi törvénnyel. Negyedfél évtized óta sem tudott megvalósulni s bizony nincs valami nagy kilátás, hogy egyhamar megalkotassék.

Kárát ennek persze a tengerjáró nemzetek látják, akiknek, ahányan vannak annyiféle a törvényük.

Miután Angliában látták, hogy a nemzetközi tengerészeti biztosítási törvény ügye zsákutcába került, hozzáállott derekasan saját tengerészeti biztosítási joga kodifikálásához.

Tíz évig tartott ez a munka s az alapos s körültekintéssel megalkotott hatalmas modern jogi mű immár életbelépett.

Mint minden új alkotást, az új angol tengerészeti biztosítási törvényt is kikezdte a kritika. A praktikus John Bull azonban nem busulta el magát a támadások során, hanem hasznára fordította az új törvénynek a kritikák özönéből azt, ami annak hasznára válhatik.

A monumentális mű, mely remeke a modern törvényalkotásoknak, ebben a minőségében bizonyára mintául szolgál majd azoknak a nemzeteknek, melyek elavult tengerészeti biztosítási törvényekhez csak azért ragaszkodtak mindeddig, mert a régienél jobbat nem tudtak alkotni.

Dr. Flavius.

A rappresentanza ülése.

A városi képviselőtestület tegnap, pénteken este 6 órakor ülést tartott Vio Ferenc dr. podeszta elnökle alatt.

Az ülés megnyitása után a polgármester válaszol Foretichnek a múlt ülésben tett interpellációjára, mely szerint a katonaság utasításokat adna a rendőrségnek. Vio dr. kijelenti, hogy ilyesmi nem történt. A választ tudomásul veszik.

Ezután Bruss interpellál, hogy a Piazza dello Scoglietto nagy személerakodó helyet rendeztek be s panaszkodik, hogy az új Via di Circonvallazione villamos lámpái időn túl is égnek. A podeszta megígéri, hogy sürgősen intézkedik.

Stupicich kéri, hogy ne engedjék meg a szemétnak a Bergudi és a határ közti lerakását. A polgármester megnyugtató válasza után

Chierigo dr. ajánlja, hogy a plassei meghosz-
szabított vízvezeték csöveit fertőtlenítsék, amire
Vio dr. megjegyzi, hogy a fertőtlenítés ügyében
már intézkedtek.

Ezután áttértek a napirend tárgyalására s
elfogadják a Delegációnak a Via Giuseppe egy
részének szabályozására vonatkozó határozatát.

A S. Vito és S. Modesto templom kezelő-
ségének javaslatára két behajthatatlan követelést
305 korona értékkel törölnek.

Ossoinacknak a tengerészeti akadémia
növekedési részére létesítendő ösztöndíjra vo-
natkozó indítványát az iskolai bizottság eluta-
sító véleményezése alapján az indítványozó
újabb felszólalása után elvetik.

Desepi előadásában elfogadják a Dele-
gációnak a Zvir folyó szabályozására vonat-
kozó határozatát a közszolgáltatási hivatal tervei
szerint.

A plassei utaszabályozás miatt Puss Ferenc
örökösének háromszáz koronás kártérítést sza-
vaznak meg.

A hamvasztási kemencék tételénél, amely-
ben a közszolgálati hivatal a szükséges mun-
kálathoz költségeinek fedezésére 4000 koronát
kér, Martich hosszasan beszél a javaslat ellen,
valamint mások is. Grossich dr. felszólalása
után a közszolgálati hivatal javaslatát nagy
többséggel fogadják el. Majd vita nélkül elfo-
gadják a Via Volosca szabályozására vonatkozó
javaslatot.

Ezután a katonai elfogatok tételénél meg-
szavazzák az ezer koronás póthitel s áttérnek
a zárt ülés napirendjének tárgyalására. A zárt
ülésben néhány kisebb ügyet intéznek el.

A városi állandó bizottság ülése.

Az állandó bizottságnak tegnap délben
tartott ülésén Ossoinack panaszkodik, hogy a
Via Fiumara csatornázási munkálatai miatt a
villamoskocsik néhány nap óta nem állanak
meg a Panachoff-kávéházzal szemben levő
megállóhelyen. A közönség kényelmére tekintet-
tel intézkedést kér, amit a podesztia meg is
ígér.

Azután megszavazzák a Piazza Ürményin
levő elemi leányiskola számára 466.66 koronát
házbéremelés fedezésére.

Együttal megbízzák a városi tanácsot,
hogy a drága házbér miatt szerezzen alkalma-
sabb helyet az iskola céljaira.

A városi tanács indítványozza, hogy a
Via Giuseppe szabályozása miatt szükséges
Slanik Lajos-féle telek egy részét (hat négy-
zetmétert) a város vásárolja meg, 90 koronáért
négyzetméterenként.

Javasolja továbbá, hogy az összeget az
utamegnyitási és utaszabályozási alapból fe-
dezzék.

Néhány városatyja felszólalásával elfoga-
dják Grossich dr. indítványát, ki azt javasolja,
hogy a telekért csak 50 koronát fizessenek
négyzetméterenként.

A közszolgálati hivatal a Zvir csatorna
szabályozási munkálatairól szóló javaslatának
tárgyalásánál

Elfogadják Grossich és Ossoinack indít-
ványát, hogy a közegészségügyi bizottság az
állandóbizottsággal együtt menjen ki a helysze-
nre és állapítsa meg, hogy a munkálat nem-
e ártalmas a Zvirre nézve.

Pus Ferenc örökösének a Plassen vég-
zett kisebb utaszabályozás miatt kártérítésül
háromszáz koronát szavaznak meg.

Ezután a zárt ülésre térnek át melyben a
község kötelékébe felveszik Paljan Ferenc
rendőrt és Stanocovich János gépészt.

Több kisebb ügy elintézése után az ülés
véget ért.

UJDONSÁGOK.

— **A színügyi bizottság ülése.** A szín-
pártoló egyesület intéző bizottsága és színügyi
választmánya tegnap este ülést tartott a főgim-
názium tanácstermében. Jelen voltak Feszt Ala-
dár elnök és Balpatak, Blazsik, Brajjer,
Cseörghed, Gál, Garádi, Hankó, Herczeg, Kallós,
Kemény, Kerényi, Kovács, Molnár, Murai,
Nádory, Sirola, Szentgyörgyi és Vay gróf bizott-
sági tagok.

A jegyzőkönyv hitelesítése előtt rövid vita
indult meg a bizottság tárgyalásainak sajtó ut-
ján való nyilvánosságra hozatala ügyében. Ez-
után a bizottság meglepéssel vette tudomásul,
hogy Balia szinigazgató előkelő fővárosi
művészek és művésznők vendégszereplése által
igyekszik előadásai színvonalát emelni.

Majd dr. Kovács titkár felolvassa az általa
kidolgozott beadványt, melyet a szinpártoló
egyesület a magyar színház és a kulturpalota
ügyében Apponyi Albert gróf miniszterhez szán-
dézok felterjeszteni. Az alapos érvekkel támo-
gatott, szépen kidolgozott memorandumot a
bizottság tagjai nagy tetszéssel fogadják és kö-
szönetet szavaznak kidolgozásáért Kovács tit-
kárnak. A beadványt egyenesen a miniszterhez
terjesztik fel, de egyidejűleg átiratot intéz a
bizottság a helybeli kormányzósághoz, hogy az
ügyet a maga részéről támogassa.

A Szinpártoló Egyesület saját alapja
javára tervezett kabaret-előadás eszméjét elejtik,
mivel rögtön a Balla-társulat távozása után egy
olasz szinársulat foglalja el a szinkört.

A bizottság legközelebbi ülését a jövő hét
csütörtökjén tartja.

— **Házasság.** Tancó Miklós, a helybeli
főgimnázium tanára eljegyezte Heller Ilona
kisasszonyt, Heller Lajos mérnök bájos leányát
Fiumében.

— **A sztrájkoló asztalosok ellenállása.**
A sztrájkoló asztalosmunkások tegnap este ér-
tekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy
nem állanak munkába.

Számos munkás a sztrájk miatt már el is
hagyta Fiumét. Tegnap este is nyolcan utaztak
el. Eddig mintegy negyven asztalosmunkás
utazott el.

— **Halálos szerencsétlenség.** Ma a
késő délelőtti órákban halálos szerencsétlenség
történt a védő moló meghosszabbítási mun-
kálatainál. Eddig ismeretlen okból ugyanis a
gőzdaru vaslánc, amelylyel a súlyos kötömbö-
ket felemlik, elszakadt s a gőzdaru csigája a
darun dolgozó munkása esett, aki a hatalmas
ütéstől szörnyet halt és a tengerbe esett, ahol
nyomtalannul eltűnt.

A vizsgálatot megindították és a holttes-
tet keresik. Lapunk zártakor a részletek még
hiányzanak.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Salvador
Richard husz éves fiatalember öngyilkos szán-
dékmal ma délelőtt revolverrel mellbe lötte
magát. A golyó a jobboldali harmadik bordá-
nál hatolt be. Az öngyilkos jelöltet a mentők
a kórházba szállították. A súlyosan megsebesült
fiatalembert eddig nem lehet kihallgatni. Az
orvosok véleményüket fentartották. Tettének
oka ismeretlen.

— **Lezuhant a hajófenéke.** A Mária
Terézia molón horgonyzó „Baross” gőzösn
ma reggel súlyos baleset történt. Moravetz
György dreznicei illetőségű 46 éves kikötő-
munkás reggel 7 óra felé eddig ki nem derít-
ett okból lezuhant a mély hajó fenékebe. A
szerencsétlen embert, aki fején szenvedett
súlyosabb sérüléseket s néhány bordája is
beletört, a mentők, miután első segélyben ré-
szesítették, a kórházba szállították.

— **Új hajózási szolgálat az adriai
kikötőkben.** A Horn Linie hamburgi hajóstár-
saság elhatározta, hogy még ez év június ha-
vában Fiume és Hamburg között új hajójáratot
léptet életbe, melynek hajói Hamburgból és
Antwerpenből minden harmadik héten indulnak
és Oran, Algir, Bari, Ancona, Venecia, Trieszt
és Fiume kikötőket fogják érinteni. A Horn-
Linie társaság által életbeléptetendő új vonal
erős versenyvonalra lesz Fiume és Hamburg
közötti vonalon az Adria-társaság révén ez idő

szerint közlekedő Freitas-Linie-társaságnak,
amennyiben fuvardíjai 50%-al alacsonyabbak
lesznek. Az árak egységes tételét ugyanis 100
kg.-kint, vagy 40 köblábankint 10 márkában
állapította meg. Az új vonalon az első utra
június 15-én a 3200 tonnás Kolga nevű német
gőzös fog indulni.

— **Megbüntetett mulatóhelytulaj-
donosok.** A rendőrbíróság ma özvegy Smolek
Józsefnét, az első éjjeli mulatóhely tulajdonos-
nőjét háromszáz; Lázár Mihályt, a hármas
számu mulató tulajdonosát pedig háromszáz-
ötven korona pénzbüntetéssel büntette meg,
minthogy a szabályrendelet ellenére szesz-
italokat árúsítottak. A másik három mulatóhely
tulajdonosainak tárgyalását délutánra halasztot-
ták.

— **Letartóztatás revolverlövéssekkel.**
Ma éjjel a moló longón szolgálatot teljesítő ör-
járat a molón felhalmozott gerendák között egy
alvó egyént vett észre, akit felköltve igazolásra
szólítottak fel. A toprongyos alak azonban fut-
ásnak eredt s ismételt felszólításra sem állott
meg. Minthogy a rendőrök nem tudták a me-
nekülőt utolérni, Rack detektív kétszer a leve-
gőbe lőtt. Azonban az ijesztő lövések is ered-
ménytelenek maradtak, mert az ismeretlen to-
vább futott. Ekkor a detektív újból a levegőbe
lőtt, majd a menekülőt célba véve rálőtt. Az
ijedt ordítás igazolta, hogy a lövés talált s
most már sikerült a sebesülte rövid ellenállás
után megkötözni és a rendőrségre kísélni. A
rendőrség megállapította, hogy az illető Jerko-
vics Mario ottocsaci többször büntetett csavargó,
akit a detektív golyója jobb lábán megsebesít-
ett. Az eljárás megindítása után Jerkovicot a
kórházba szállították.

— **Munkássors.** Gherstich Ede isztriai
illetőségű kikötőmunkás ma reggel a munka
megkezdésekor a Maria Valeria moló mellett
horgonyzó Luzon gőzös fedélzetéről a mintegy
négy méter mély hajófenékebe zuhant. A szeren-
csétlenség úgy történt, hogy Gherstich a
négyes számu raktár fedélzeti tető deszkáit
akarta felemelni s véletlenségből elcsuszott és
egyensúlyát elveszítve, lezuhant. A szerencsét-
lenül járt munkást, aki a fején megsebesült s
belső sérüléseket is szenvedett, a kórházba
szállították. A rendőrség a vizsgálatot megindi-
totta s a szemtanukat kihallgatja, hogy a szer-
encsétlenségért nem terhel valakit felelősség.

— **Az olajgyár mérlege.** A Fiumei ma-
gyar olajipar részvénytársaság a múlt évben
már kedvezőbb eredménnyel dolgozott, mert
12,226 K nyereségre volt, de ezt levonva az
előző évi 36,536 K veszteségből, új számlára
még mindig 24,310 K veszteség kerül. A mér-
leg-tételek (zárójelben az előző évekkel) a kö-
vetkezők:

Vagyon: Telkek és épületek 1,059.841
(560.802), gépek 153,982 (569,789), sajtológé-
pek 651,040 (0), villamosberendezés 12,730
(0), szerszámok 6261 (0), irodaberendezés
291 (0), anyagok 1335 (0), magvak 142.165 (0)
olaj 1828 (0), olajpogácsa 316 (0), csomagol-
ás 3400 (0), adósk 371,597 (308.887) vesz-
teség 24,310 (36.536) K.

Teher: Alapítke 2,000.000 (2,000.000),
óvadékok 30.000 (41.000), átmeneti tételek
120,379 (12.252), hitelezők 278,743 (570,727)
K. Összesen 2,429,123 (2,623,979) K.

— **Kirándulás Fianonába.** A Magyar-
Horvát hajóstársaság vasárnap, május 23-ikán
a „Liburnia” gőzössel kirándulást rendez Fia-
nonába. A hajó Fiuméből d. u. 2 órakor, Fiano-
nából pedig este 7.30 órakor indul. Menetár
oda és vissza 1 korona 60 fillér.

Emma, gyermekem, mit lát a szemem!

Itt fön, 3000 méterrel a tenger fölött, a világ
leleplejtettebb zugában meg lehet vásárolni Fay
valódi szőzeni ásványpasztilláját és végre alapo-
san nekimehetnek kellemetlen meghűlésemnek.
Most ismét láthatjuk, hogy a jó dolog minden-
hová eljut. Tisztelt uram adjon mindjárt három
skatulyával, hogy ne jussak ismét zavarba. És
majd meglátod, gyermekem, milyen hamar friss
és élénk leszek újra. Fay valódi sződenije (egy
skatulya 1 korona 25 fillér) egyszerűen nem tűr
meghűlést.

Vezérképviselőt Magyarországra-Ausztria ré-
szére: Güntzert W. Th. IV., Grosse Neugasse 17.

Távirat ◀▶ Telefon.

A válság elhúzódik.

BUDAPEST, máj. 22. Minden jel arra vall, hogy a válság megoldását az őszre halasztják el. A király nem jön Budapestre, hanem a jövő hónap közepén Ischibe utazik, ahol szeptemberig fog tartózkodni. Wekerle miniszterelnök hétfőn Bécsbe utazik, ahol jelentést tesz a királynak a válságról sajtó fogja ajánlani, hogy a király most már hallgassa meg a függetlenségi párt vezető férfait is. Beavatottak beszélik, hogy Khuen-Héderváry gróffal tárgyalások folynak hatvanhetes kabinet alakítása iránt.

A bankcsoport értekezlete.

BUDAPEST, máj. 22. A vidékről Budapestre hívott képviselők ma értekezletet tartottak Batthyány Tivadar gróf lakásán. Minden jel arra vall, hogy a függetlenségi párt forduló pont előtt áll s a kibontakozás feltételeiről pozitív értesülései vannak.

A városok kongresszusa.

BUDAPEST, máj. 22. A vidéki városok országos kongresszusa ma folytatta tanácskozásait Bárczy polgármester elnöklésével. A kongresszuson megjelent Andrassy Gyula gróf belügyminiszter és számos képviselő is, akiket lelkesen megéljeneztek. Lukács (Nagyvárad) a városok vagyoni viszonyainak rendezéséről beszélt, Földes Béla képviselő a városok autonómiáját védelmezte. Beszélt még Polonyi Géza is.

Ludvigh Gyula távozása.

BUDAPEST, máj. 22. Ludvigh Gyula, az államvasutak elnökgazdája, e hó harmincadikán bucsuzik a tisztviselőkartól. Távozása után ideiglenesen Marx János elnökgazdát-helyettes fogja vezetni az államvasutak ügyeit.

Kossuth állapota javul.

BUDAPEST, máj. 22. Kossuth Ferenc állapotában öröndetes javulás állott be. Ágyát is elhagyhatta és ma délelőtt lakásán dolgozott. Délben meglátogatták Wekerle Sándor miniszterelnök és Sztéryni József államtitkár.

A zimonyi kettős dráma.

ZIMONY, máj. 22. Milniczki, volt énekesnő, akit férjének Ali Sami bég belgrádi török követségi titkárnak meggyilkolásával vádolnak, még mindig a kórházban fekszik, ahol őrizet alatt tartják.

Leégett faraktár.

BUDAPEST, máj. 22. Az Acél részvénytársaság fatelepe ma reggel kigyulladt. A felhalmozott nagy fakészlet délig porráégett. A kár 200.000 korona.

Öngyilkos leány.

ORSOVA, máj. 22. Pascu Hortense, a grahovaci görög keleti pap leánya ma Budapestre ideérkezett és egy szállóban szállt meg. A szálloda szobájában négyeszer magára lőtt és azonnal meghalt. Tettének oka szerelmi bánat.

Letartóztatott földbirtokos.

KECSKEMÉ, május. 22. Lövinger Sámuel jómódu földbirtokost ma letartóztatták. Azzal vádolják, hogy Berecz Károly nevű juhászával juhaklaffelgyújtotta.

Az osztrák-német barátság.

BERLIN, máj. 22. Jól informált helyről nyert értesülések szerint Vilmos császár három napon át részt fog venni a morvaországi osztrák-magyar hadgyakorlatokon, Ferenc Ferdinánd és Ferenc Szalvátor főhercegek viszont több napon át a német hadgyakorlatokon fognak résztvenni.

A szabadkai gyilkosság.

SZABADKA, május 22. A vizsgálóbíró ma folytatta Haverda Maria kihallgatását, aki igen jókedvűnek látszik és kijelentette, hogy a vizsgálóbíró hiába vallatja, mert ő a gyilkosságról semmit sem tud. Jánosival hétfőn szembeszítik.

A párisi postásztrájk vége.

PÁRIS, máj. 22. A párisi postásztrájk teljesen befejezetnek tekinthető. Az általános sztrájk terve csütörtököt mondott, mielőtt megvalósulhatott volna. A munkások nem látszóttak hajlandóknak vezéreik tanácsait követni, főképpen mivel ugyanis már majdnem az összes postások munkába álltak.

Minden a kihordas- vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Lederer penzió Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Ujszülött gyermekek részére

az összes hygienikus cikkeket rektáron tartom és pedig: Pelenkanadrág, flanelin alátétek, baby ingecskék, has- és köldökkötők, szoptatos dajkának való mellény, gyermekágy-kötők, fásli stb. Mindezen cikkeket hygienikus Tetrá-szövetből készülték, a mely a nedvességet rögtön beszívja és a testét ilyformán mindig szárazon tartja.

VUJA M. Via Adamich.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Teljesen új műsor.

Gita Spiro német énekesnő, Mina Consueio olasz énekesnő, Bihari Mancsi és Rózsai magyar szubrettek, Lilly de Horrè bécsi szubrett, D'Argent—Comegna excent. átvált. kettős, Dóri Gita magyar szubrett, Eily Rigge bécsi szubrett.

Estéknént fényes bohózat.

Karmester: Virgilio Virgili

Rendező: Venutti Nino.

Kezdeté este 9 órakor.

Uj műsor.

Belépti díj 1 kor.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

Szállodai szoba, reggeli, ebéd és vacsora
együttvéve havi 90.— koronáért.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Szépség és hajápolási terem

— FIUME, Corso 7 III. em. (Jellusich fénykép. háza.) —

A legújabb módszer szerinti arc-
kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) vil-
lányos arcmasszázs (vibrations massage)
szemölcslevétel és arcban levő szőr
eltávolítása, tyuksemvágás stb. Diszfé-
sülések elvállaltatnak.

Fésülések és hajmosások a rendelő
lakásában is elvégeztetnek.

MÜSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY
VIZ
ÜDÍT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vemedence idült hurutjainál
hugykó- és fővény képződésnél, a légutak és a kivá-
lasztó szervek hurutos bántalmaicái kiütő hatásának
bizonyult. Orvosilag ajánlva. Fiumel főraktár
FRANC. JECHEL cégnél.

Első fiumei és tengerparti
gőzruhafestő és vegytisztító intézet

Férfi és női ruhák tisztítása egész-
ben vagy szétféjtve.

Fratelli Hartweg

Selyem-, gyapot, mosó női ruhák
és férfi ruhák, függönyök, csipkék, bu-
torszövetek stb. vegyszeti tisztítása.

Egyenruhák vegyi uton
tisztíttatnak, anélkül, hogy a formát
elvesztesse.

Szigoru és pontos kivitelért jó hir-
nevünk kezesedik.

Külső megrendelések gyorsan és
olcsón eszközöltetnek.

FRATELLI HARTWEG-FIUME
Via Lavatoio 12 szám.

Szájpadlás nélküli
fogakat fogsorokat
aranykoro-
nákat és hidakat, továbbá minden
e szakmába vágó műdolgotak jutányos
árakon készít

PÁLMAI ISTVÁN fogműterme

Fiume De la Ville szálló II. em.
Nyitva d. e. 9—12-ig d. u. 3—8-ig.

Első magyar divatszalon
MAISON ROSA

FIUME, Via Governo 9.
Párisi és bécsi kalapmodellek
állandóan raktáron.

Nem kell többé tészta otthon készíteni

Friss tojással bolognai módra ké-
szült tészta kapható a vásárcsarnok
23—25—27—29. sz. rekeszeiben.
főraktár

PONZECCHI R. U. tésztagyárában
Via Canale 2. - Fiume - Vicolo Bottai
Telefon 777. sz.

Olasz tészta raktára. Paradicsom
és konzervek raktára.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon a
pályaudvarral szemben levő

Newyork kávéházat

átvettem. Jó magyar üvegorokkal, naponta frissen csapolt sörrel és kifo-
gástalan kávéházi italokkal szolgálom minden időben. Éjjeli 2 óráig nyitva.

Estéknént cigányzene! Figyelmes kiszolgálás!

Tisztelettel DÖMÖTÖR JÁNOS.

CONFISERIE FRANCAISE

==== (Kugler Henrik utóda Gerbeaud) ====

fiumei főraktára

megnyilt az Europa szállóban Piazza Dante.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. stb.

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vilányos készülékkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülési munka kifogástalan jó és gyors kivitelben végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vicolo dell'Ospedale Casa Wurzer I. em.

„M-i-i-t”? — „Papa megengedi! Misz' valódi Jacobi-féle

Antinicotin-cigarettafüvegek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jejjel valódi! minden fadoboz egy érdekes búvárszkártyát tartalmaz.

Verseny nélküli üzlet,

melynek csak készpénz bevételei vannak és igen csekély üzleti költséggel dolgozik -- egyedülálló hölgynek is alkalmas -- elköltözés miatt

azonnal olcsón eladó.

Szükséges tőke 5000 korona. Közelebbit e lap kiadóhivatalában.

Az egészség forrásai

az alkoholmentes italok. Ezek közül a (eper-citrom-málna-cseresznye- és waldmeister-izé)

Maršner-féle

Pezső-Limonádé-Bonbonokból

előállított
pezső limonádék
felülmúlhatatlanok.

Csak ezen védjeggyel valódiak.

Evi fogyasztás több mint 40 millió darab

Egyedüli készítője:

Első cseh keleti cukor-áru és csokoládégyár részv. társ. Kgl. Weinberge, ezeltől Maršner.

Meg azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

Szükséges minden háztartásban. Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS laboratórium, GYŐR.
Kapható mindenütt.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Graham- és rozskenyeret. Ezenkívül elfogad sütésre kenyeret és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersületek postai csomagban is szétküldetnek.

A legjobb asztali ital a

Kalsdorfi Sauerbrunn

ásványvíz. Nem feketíti meg a bort. Kapható az összes drogériákban, fűszerüzletekben és gyógyszertárakban.

Képviselő és főraktáros

Ponzeccchi R. U. - Fiume

Vicolo Bottai. Via Canale 2 sz.

Telefon 777.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrassy

(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —

Magyar lapok! — Modern kényelem

KORONA VENDÉGLŐ

MAGYAR KONYA A.

Fiume Deák korzó 30.

Különös figyelmébe ajánlja a n. é. közönségnek kizárólag magyarosan készített főzjeit. Naponta friss pörkölt és pusztai gulyás. Rostélyos, borjászelet, sertéssült nagy adagoként 35 kr.

Előfizetők étlap szerint s kenyérral havi 24 frtért elfogadtatnak.

Magyar borok. — Kötányai polgári sör. Tulajdonos: Ladányi György.

A BREMEN ANTAL-féle egyesült sörgyára részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.

Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fel literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárnova házhoz is történik szállítás

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csomago-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

Lido-Velence Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére. Nagy előcsarnok terraszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toalette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

OLVASSA!

A ki magamagának és családjának barátja, az lépjen be tagnak vagy szövetkezeti résznek a

„BALKAN“

hatóságilag engedélyezett nemzetközi segélyezési szövetkezetbe, mely az egyedüli intézet, a mely **egészséges** embereket 15 évestől 80 éves korukig orvosi vizsgálat nélkül vesz fel, a mit a világ egy biztosító társulata sem tesz meg. A feltételek oly kedvezőek, és a fizetési részek oly jelentéktelenek, hogy a belépés még a legszegényebb embernek is lehetséges.

Halálozás esetén már hat havi tagság után levonás nélkül kifizetik a teljes biztosítási összeg, ha a ciklus, melybe az illető be volt iratkozva, nem is záródott le. Jelentékeny pénzkölcsönöket ad továbbá tagjainak már 1 évi tagság után. A belépés főfeltételei: 1.) Kifogástalan egészség 2.) a biztosítási illeték az alapszabályok 8.§-a értelmében a beiratkozással egyidejűleg fizetendő. További felvilágosításokkal szolgál a

„Balkan“ nemzetközi segélyezési szövetkezet vezérképviselője

Fiume Via Andrássy 26. II. em. Telefon 1052.

Távirati cím Balkan-Fiume.

— Képviselők megfelelő jutalék mellett kerestetnek. —

Az „Első Fiumei Őr- és Záróintézet“

igazgatósága ezennel tisztelettel értesíti Fiume nagybecsült kereskedőit, raktártulajdonosait és iparvállalatait, hogy belügyminiszterileg jóváhagyott tevékenységét, mely a reábizott áruk és bolthelyiségek éjjeli őrizetére terjed ki

junius 1-én megkezd.

Bátrak leszünk tisztviselőinket az egyes cégekhez és érdeklődőkhöz elküldeni, hogy a bérleti feltételeket előterjessék és az előfizetőkkel a megállapodást személyesen megkössék. Irodánk e hó 20-án nyílik meg a Via della Riva 8. sz. I. emeletén.

Megjelent az eredeti
Remington-Standard
10-es modellű

látható írású írógép

mely a láthatóságon kívül rendelkezik az eddigi kítűnően bevált és tovább gyártott 7-es és 9-es modellű írógépünk világ-hírű erős és megbízható szerkezetével. Kívánatra mindhárom gépünket saját költségünkön a helyszínén bemutatjuk.

Glogowski és Társa

cs. és kir. udvari szállító cég

Remington-írógép telepe. Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

Cirkvenica

Palace Hotel THERAPIA Szanatorium.

Téli üdülőhely a magyar tengerparton, Fiume mellett.

Hajó-közlekedés naponta négyszer.

Enyhe tengeri klíma. 120 szoba. Modern kényelem.

Penzió 7 koronától.

Tökéletes orvosi berendezések. Orvos dr. Groó Béla.

Prospektust küld:

THERAPIA igazgatósága Cirkvenicán.

Páratlan és csodás hatású!

Hölgyek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szépítő szer a
Földes-féle MARGIT Crème.

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mitesser) és minden más bőrbaját. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hölgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fillér., Margit-fogpép 1 kor., Margit-arcvíz 1 korona. Kapható Fiumében: Babić Hinkó, Catti György, Ernest Benco drog., Prodam Johan, Franco Prodam, Jechel Francesco drog., dr. Mizzan Adorján, Pavacich Fratelli dr. gyógyszerész.

Orvokjunkt utánzatoktól!

ELŐPATAK gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-, hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lépbetegségeknél, köszvény és csuszma, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.

A nagyhírű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vízgyógyintézetű kezeles, massage, svédorna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel.

Fürdő-idénym ájus 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50-100-ai és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénásvadú égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint a gyógyeszköz háznál is használható és üdítő, kellemes ital, tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatós.